

Tietoa kasvatuksesta ja koulutuksesta Ukrainasta tuleville

Tervetuloa Suomeen. Jotta asettuminen uudenlaiseen arkeen sujuisi mahdollisimman hyvin, olemme koonneet tietoa siitä, millaisia kasvatus- ja koulutusmahdollisuuksia Suomessa on tarjolla. Koulutusjärjestelmäämme on pidetty yhtenä maailman parhaista. Meille on tärkeää, että kaikille lapsille ja nuorille on tarjolla yhtäläiset mahdollisuudet oppimiseen. Toivotamme kaikki lämpimästi tervetulleiksi varhaiskasvatukseen ja kouluun!

Koulu ja koulu yhteisö tukee turvallisen arjen rakentumista ja hyvinvointia. On tärkeää, ettei oppimiseen synny liian pitkiä taukoja.

Suomessa lasten ja nuorten peruskoulu ja sitä edeltävä esiopetus on maksutonta. Lapset ja nuoret saavat ilmaiseksi opetuksessa käytettävät kirjat ja muut materiaalit. Jokaiseen esiopetus- ja koulupäivään kuuluu maksuton lämmin ateria. Perusopetuksen suorittamisen jälkeen on kaikilla mahdollisuus hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen.

Lapsi joka ei osaa suomea tai ruotsia aloittaa usein koulun tai esiopetuksen niin kutsutussa valmistavassa opetuksessa, jossa tavoitteena on oppia suomea tai ruotsia ja samalla myös muita oppiaineita. Perusopetuksen tai sitä vastaavan oppimäärän jo suorittaneille on tarjolla mahdollisuus esimerkiksi tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen.

Myös aikuisena on mahdollista opiskella ja täydentää omaa osaamista.

Tarkempia tietoja opiskelumahdollisuuksista saat kunnasta tai kaupungista, jonne olet asettunut. Voit kysyä neuvoja myös omasta vastaanottokeskuksestasi, joka auttaa ja ohjaa erilaisissa arjen asioissa.

Tietoa opiskelumahdollisuuksista ja koulutusjärjestelmästä

Varhaiskasvatus (0–5-vuotiaat ja esiopetukseen osallistuvat)

Alle kouluikäiselle lapselle voi hakea kunnalta tai kaupungilta varhaiskasvatuspaikkaa. Varhaiskasvatuspaikka on järjestettävä lapselle, kun vanhemmat käyvät töissä tai opiskelevat tai kun varhaiskasvatuksen arvioidaan tukevan lapsen hyvinvointia ja oppimista.

Varhaiskasvatuksessa korostetaan leikin kautta oppimista. Varhaiskasvatus antaa valmiuksia oppimiseen, vaikuttaa kielen kehitykseen ja tuo turvallisuutta arkeen.

Kuntia kannustetaan varhaiskasvatuksen tarjoamiseen myös tilapäisen suojelun piirissä oleville lapsille.

Varhaiskasvatuksesta peritään maksuja perheen tulojen mukaan. Varhaiskasvatus voi olla pienituloisille myös maksutonta. Varhaiskasvatuspäivään päiväkodissa ja perhepäivähoidossa sisältyy lämmin ateria.

Osassa kunnista lapsiperheille järjestetään monipuolista toimintaa leikkipuistoissa, jonne kaikki ovat tervetulleita.

Esiopetus (5- tai 6-vuotiaat)

Varsinaista koulua edeltävässä esiopetuksessa opitaan uusia asioita leikin avulla. Esiopetus alkaa sen vuoden elokuussa, jolloin lapsi täyttää 6 vuotta. Esiopetus on maksutonta ja siihen voivat osallistua myös tilapäisen suojelun piirissä olevat tai turvapaikkaa hakeneet lapset.

Esiopetuspäivä kestää noin neljä tuntia. Lapset käyvät esiopetuksessa usein joko päiväkodin tai koulun tiloissa. Lapsi voi osallistua esiopetuksen lisäksi myös varhaiskasvatukseen, jos vanhemmat ovat esimerkiksi töissä tai opiskelevat.

Perusopetus (7–16/17-vuotiaat)

Yleensä lapset ja nuoret saavat perusopetusta peruskoulussa. Lapsi aloittaa koulun yleensä sinä vuonna, kun hän täyttää 7 vuotta. Tavallisesti peruskoulu kestää 9 vuotta. Peruskoulua voivat käydä myös 17-vuotiaat, jos he eivät sitä ennen ole suorittaneet perusopetuksen tai vastaavan oppimäärää. Kaikilla Suomessa asuvilla peruskouluikäisillä lapsilla on oikeus käydä koulua.

Lapsi tai nuori voi saada perusopetukseen valmistavaa opetusta, jonka aikana hän opiskelee suomen (tai ruotsin) kieltä ja joitakin oppiaineita. Valmistava opetus on tar-

koitettu kaikille niille maahanmuuttajalapsille, joiden kielitaito ei vielä riitä perusopetuksen ryhmässä opiskeluun. Valmistava opetus kestää yleensä vuoden. Sen jälkeen oppilas siirtyy tavalliselle luokalle.

Kunta voi järjestää myös oppilaan oman äidinkielen opetusta. Silloin suomea tai ruotsia voi opiskella toisena kielenä eli S2-kielenä. S2-opetuksen lisäksi oppilaalla voi olla mahdollisuus saada omalla kielellä tukea muiden oppiaineiden opiskeluun.

Peruskoulu on kaikille maksuton. Opettajat ovat korkeakoulutettuja, ja opetus on laadukasta. Koulupäivien pituus vaihtelee eri luokilla ja lapset sen aikana lämpimän aterian. Koulu alkaa elokuussa ja päättyy toukokuun lopussa tai kesäkuun alussa. Kesä- ja heinäkuu ovat kesälomaa.

Verkko-opetus on mahdollisuus jatkaa Ukrainassa aloitettuja opintoja. Ukrainan opetusministeriö tarjoaa Ukrainan opetussuunnitelman mukaista verkko-opetusta eri luokka-asteille viikoittaisen lukujärjestyksen mukaan. Suomalaisessa peruskoulussa noudatetaan Suomen opetussuunnitelmaa ja opetus on suomeksi ja ruotsiksi. Jotta asettuminen ja kotoutuminen Suomeen sujuisi mahdollisimman hyvin, on kielen oppiminen tärkeää. Tästä syystä osallistuminen suomalaiseen perusopetukseen ja valmistavaan opetukseen on erittäin kannatettavaa.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA)

Opiskeluvalmiuksia tai tarpeellista kielitaitoa voi parantaa tutkintokoulutukseen valmentavassa eli TUVA-koulutuksessa. Ensimmäiset TUVA-koulutukset alkavat elokuussa 2022. Koulutus on tarkoitettu perusopetuksen tai vastaavan oppimäärän suorittaneille.

Jokaiselle TUVA-opiskelijalla laaditaan oma opiskelusuunnitelma. Koulutus kestää enintään vuoden. Jos opiskelija kuitenkin saavuttaa tarvittavat valmiudet ja tietää jatko-opintosuunnitelmansa, voi hän jo aiemmin siirtyä opiskelemaan esimerkiksi ammatilliseen koulutukseen tai lukioon.

- [Tietoa koulutusmahdollisuuksista Opintopolku.fi-palvelussa](#) (englanniksi)

Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

Ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen voi hakeutua vapaasti. Koulutuksen järjestäjä arvioi riittävätkö hakijan edellytykset tutkinnon suorittamiseen. Tilapäistä suojelua saavat henkilöt voivat hakea opiskelemaan samoin edellytyksin kuin Suomen kansalaiset.

Ammatillinen koulutus on käytännönläheistä ja antaa työelämässä tarvittavaa osaamista. Koulutus on tarkoitettu sekä peruskoulun suorittaneille nuorille että aikuisille, jotka ovat jo työelämässä. Oppilaitoksessa opiskelun lisäksi ammattiin voi opiskella työsuhteessa työpaikalla oppisopimuskoulutuksena, jolloin opintojen aikana maksetaan myös palkkaa.

Lukiossa voi opiskella nuorena ja aikuisena. Nuoret opiskelevat päivälukiossa. Aikuisille tarkoitettua lukiokoulutusta järjestetään myös ilta-aikaan. Lukiokoulutukseen voivat hakeutua perusopetuksen tai vastaavan koulutuksen suorittaneet. Lukio-opinnot ovat yleissivistäviä ja tähtäävät Suomessa ylioppilastutkintoon.

Ammatillisessa koulutuksessa tai lukiossa opiskelevilla on oikeus opiskeluhooltoon, johon sisältyy yhteisöllisen tuen lisäksi esimerkiksi terveydenhuollon, psykologin tai kuraattorin palveluja.

- [Tietoa koulutusmahdollisuuksista Opintopolku.fi-palvelussa](#) (englanniksi)

Opiskelu korkeakoulussa

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat avaamassa uusia opiskelumahdollisuuksia maahan tuleville ukrainalaisille. Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset tukevat Suomessa jo olevia tutkinto-opiskelijoita ja tutkijoita. Study in Finland -verkkosivusto tarjoaa englanninkielistä tietoa opiskelu- ja tutkimusmahdollisuuksista Suomessa.

Suomessa olevat ukrainalaiset voivat hakea syksyllä 2022 ja keväällä 2023 alkaviin vieraskielisiin koulutuksiin. Korkeakoulut voivat päätöksellään tarjota esimerkiksi apurahoja, jolla voi maksaa lukuvuosimaksun.

Maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden korkeakoulutukseen liittyvään neuvontaan ovat keskittyneet erityisesti maahanmuuton vastuukorkeakoulut (Supporting Immigrants in Higher Education in Finland, SIMHE). Vastuukorkeakoulut auttavat muun muassa korkeakoulutukseen hakemisen, tutkinnon suorittamisen ja työllistymisen kysymyksissä.

SIMHE-vastuukorkeakouluja ovat Helsingin, Jyväskylän, Turun ja Vaasan yliopistot, Tampereen korkeakoulu yhteisö sekä ammattikorkeakouluista Arcada, Karelia, Metropolia, Savonia ja Oulu.

- [Tietoa Ukrainasta paenneiden opiskelumahdollisuuksista korkeakouluissa](#) (englanniksi)
- [Tietoa maahanmuuttajataustaisten henkilöiden SIMHE-ohjauksesta korkeakouluissa](#) (englanniksi)

Kieliopinnot

Suomen tai ruotsin kieltä voi opiskella vapaan sivistystyön oppilaitoksissa, eli esimerkiksi kansalaisopistoissa tai kansanopistoissa. Koulutukset ovat pääsääntöisesti maksullisia. Jos kielikoulutus sisältyy kotoutumissuunnitelmaan, se on opiskelijalle maksutonta.

Ukrainassa suoritettujen tutkintojen tunnustaminen

Tutkintojen tunnustamisella tarkoitetaan päätöstä siitä, millaisen kelpoisuuden toisessa maassa suoritettu tutkinto antaa työtä tai opiskelupaikkaa haettaessa. Päätöksiä tekevät viranomaiset, oppilaitokset ja korkeakoulut sekä työnantajat.

Tarvitset Opetushallituksen tai muun viranomaisen tunnustamispäätöksen, jos haluat työskennellä säännellyssä ammatissa tai tehtävässä, johon vaaditaan Suomessa tietyn tasoisen korkeakoulututkinto.

Kaikkiin tehtäviin ei Suomen lain mukaan vaadita tiettyä koulutusta tai tietyn tasoista tutkintoa. Esimerkiksi yksityiset työnantajat arvioivat yleensä itse, antaako ulkomainen tutkinto tehtävään riittävän pätevyyden.

- [Tietoa tukintojen tunnustamisesta](#) (englanniksi)
- [Luettelo Suomessa säännellyistä ammasteista ja viranomaisista, jotka tekevät niitä koskevia päätöksiä](#) (englanniksi)

Taiteen perusopetus

Taiteen perusopetuksen oppilaitokset ovat halukkaita tukemaan ja auttamaan Ukrainasta saapuvia lapsia ja nuoria heidän taideharrastuksensa jatkumiseksi Suomessa.

Taiteen perusopetus on paikallisissa taideoppilaitoksissa vapaa-ajalla annettavaa eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetusta tarjoavat eri taiteenalojen oppilaitokset eli arkkitehtuurikoulut, kuvataidekoulut, käsityökoulut, mediataidekoulut, musiikkioppilaitokset, tanssikoulut, teatteri- ja sirkuskoulut ja sanataidekoulut. Myös osa vapaan sivistystyön oppilaitoksista, erityisesti kansalaisopistoista, tarjoaa taiteen perusopetusta.

Valtaosa oppilaitoksista täyttää paikat ilmoittautumisjärjestyksessä. Joissakin, erityisesti musiikkioppilaitoksissa, voidaan järjestää myös pääsykokeita. Virallinen opetuskieli on suomi tai ruotsi. Opetusta on joissain oppilaitoksissa ja joiltain osin tarjolla myös englanniksi, ja yksittäisissä oppilaitoksissa mahdollisesti myös ukrainaksi ja muilla kielillä.

Taiteen perusopetus on lähtökohtaisesti oppilaalle maksullista. Lukukausimaksut vaihtelevat oppilaitoksittain. Useat oppilaitokset tarjoavat myös vapaaoppilaspaikkoja tai maksuhojennuksia. Näitä mahdollisuuksia kannattaa tiedustella suoraan oppilaitoksista.

Lisätietoja englanniksi

- [Basic education in arts - OKM - Ministry of Education and Culture, Finland](#)
- [Taiteen perusopetusliitto](#)